

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:

főtcza, 328-ik szám alatt,

az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Idé intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint előfizetés, hirdetmény és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre : : : : : 4 frt.
Félévre : : : : : 2 „
Negyedévre : : : : : 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitttér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Bártfa november 10.

Az ágostai vagy helvét hitvallású evang. (protestáns) egyházak hívei kötelezhetők-e arra, hogy a róm. vagy gör. e. kath. plébánosok, felekezeti iskolák vagy tanítók részére készpénzbeli vagy más-nemű adóztatásokat teljesítsenek?

Felmerült esetek arra indítanak engem, hogy a közigazgatás terén működők és más érdekeltek figyelmét felhívjam ezen tárgyra s az erre vonatkozólag fenálló törvények és kormányrendeletekre, — azon célból, hogy eleje vétessék a felesleges huza-vonának, hatósági eljárás, felebbezés és költekezésnek.

Gyakran fordulnak elő esetek, hogy protestáns hívek róm. vagy gör. kath. lelkészek s tanítók által a szolgabírói hivataloknál bepanaszoltatnak azon alapon, hogy a protestáns vallású egyének róm. vagy gör. kath. vallású egyénektől ingatlant vásároltak, pap és ágyberek, valamint tanítói illetmények fizetéseire köteleztetés végett; — s megtörtént, hogy ily panaszok folytán a panaszlottak elmarasztaltattak.

Ezen eljárás nemcsak helytelen s ily panasz és igény nemcsak, hogy minden jogot s törvényes alapot nélkülöz, de határozottan törvényellenes; mert:

a) az 179/1. évi 26 t. cz. 6. §-ban világosan kimondatik, hogy „a pap- és ágyberek, melyeket eddig a zevangelikusok róm. kath. lelkészeknek és mestereknek, avagy más egyházi szolgáltnak vagy készpénzben vagy terményekben, vagy pedig munkákban szolgáltatottak, jövőre teljesen meg fognak szűnni, s ezen összeggyűlés törvényeinek kihirdetése után számítható évnegyed mulva sehol sem lehet azokat követelni, ha csak az evangélikusok a nevezett lelkészek működésével önként nem élnek, mely esetben azokért a katolikusokkal egyenlő papbért tartoznak lefizetni. Mikép kártalaníttassanak pedig kath. lelkészek ezen elveszett jövedelmekért? ez iránt a helytartó tanács meg fog hallgattatni, de egyszersmind az is ki fog jelentetni, mikép ő felsége soha sem járuland ahhoz, hogy ezen kárpótlás színe alatt vagy az adózó népre, vagy a kir. kamarai kincstárra valamely teher háruljon. — A templomok, lelkészlakok és iskolák építése vagy javítása alkalmával pedig sem a katolikus nép az evangélikusoknak, sem az evang. nép a katolikusoknak kézi vagy ígás napszámot teljesíteni nem köteles, s minden ez iránt kötött szerződés semmisnek tekintendő.

b) a Dunán inneni ág. hitv. evang. egyházkerület főt. szuperintendensének azon okból panaszos felirata folytán, hogy a róm. kath. plébánosok oly protestáns hívektől, kik róm. katolikusoktól fekvőségeket vásároltak, az 169/1. évi 26. t. cz. 6. §-ban foglalt rendelkezés ellenére ágybért követelnek, sőt e visszaélésben a canonica visitatióra való hivatkozással törvényhatósági közegek által is támogattnak, — a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium 1880. évi márczius hó 10-én 2311. sz. a. következőleg válaszolt: „Folyó évi január hó 21-én 68. sz. a. kelt felterjesztése folytán, melyben intézkedést kért tétetni azon visszaélések megátlása ellen, miszerint ágostai hitvallású hívek

római katolikusoktól vásárolt fekvő birtokuktól, politikai uton, ágybér és ehhez hasonló egyházi illetékeknek római katolikus lelkészek és kántortanítók részére való fizetésére köteleztetnek, felhívom nagyságodat, sziveskedjék az ily speciális eseteket hozzám, intézkedhetés végett felterjeszteni. — Megjegyzem egyébiránt, hogy miután ily esetekre az 179/1. 26. t. cz. félremagyarázhatlan határozatokat tartalmaz, s irányadóul szolgál és szolgált ezelőtt is: újabb általános intézkedés tételre szükség egyáltalán nincs, és pedig annál kevésbbé, minthogy a hivatolt törvény mindenkor olykép alkalmaztatott az egyes felmerült esetekben, mint az nagyságod érintett felterjesztésében kívántatik. A minister meghagyásából Tanárky Gedeon államtitkár.”

c) Az egyházi illetékek fizetése személyes tartozás lévén, a protestáns híveknek a római katolikusoktól (vagy gör. katolikusoktól) magánszerződés alapján vagy bírói árverésen történő birtokvásárlása esetén a protestánsok a római vagy gör. kath. lelkészeknek és tanítóknak semminemű cimen bármily illetéket fizetni nem tartoznak, mert:

1. ezen vallásfelekezeti polgári, politikai, tehát egyházi jogok tekintetében is egyenjogúak; mindenik egyház csupán saját híveit adóztathatja meg és róvhat rájuk terheket, — ellenben semmiféle egyház nincs feljogosítva, hogy más egyházra s ennek híveire bármily cimen adót (terhet) vessen (1848. évi 20. t. cz. 2. §., — 1868. évi 53 t. cz.)

2. Minden egyén köteles egy önálló egyházközséghez csatlakozni és tartozni (1868. évi 53. t. cz. 20. §.); és minden vallásfelekezethez tagjai, más felekezettől függetlenül, szabadon mozoghatnak (1867. évi 17. t. cz. és 1868. évi 53. t. cz. 195.)

3. A vallás minden emberre nézve személyjogot képez és az összes, tehát a vallási viszonyból eredő személyjogok is, — nem lévén a jogi forgalom tárgyai, — el nem idegeníthetők, másra szerződés vagy végrendelet útján át nem ruházhatók; az elbirtoklás s az elvétel, öröklés s hagyaték tárgyai ezen személyjogok nem lehetnek; az ezen jogokkal viszonylagosan (correlative) járó s összekötött terhek sem háríthatók más személyre senki által. Ezen jogok és kötelezettségek a birtokkal elválaszthatlan kapcsolatban nem állanak; sőt mindenkor csakis a személyt (cselekvőleg és szenvedőleg) illetik meg; de a birtokot, az ily jogokkal járó kötelezettségek soha sem terhelik; — miért is ily jogokkal járó kötelezettségek soha sem terhelik; miért is ily jogok telekkönyvi előjegyzés vagy bekebelezés tárgyai sem lehetnek (tkvi rend. 63. §.)

4. A magán szerződés útjani lekötöztetés érvénytelen, és semmis (179/1. XXVI t. cz. 6. §-a.)

5. Az önkéntes vagy végrehajtás folytani bírói árverések alkalmával eladott ingatlanok vevője csak a vételár s az átruházási százalékat fizeti, s az előbbi tulajdonosnak semmi más terheért nem felelős (1868. 54. t. cz. 456. §.)

6. Az egyházi (papi, tanítói iskolai) illetékek nem képeznek kiváltságos terhet (onus privilegiatum); ez okból a kielégítési sorrend-

ben az előnyös tételek közzé fel nem vétetnek, ha a bíróság elárverezett ingatlan vételára felosztásra kerül (1868. évi 54. t. cz. 4465. §-a.)

d) A canonica visitatio a katolikus egyház belügyére vonatkozó felekezeti eljárás; ez okból csakis a katolikus egyház híveire bir kötelező erővel; de miután annak sem az országos törvényt módosító, szabályozó vagy megsemmisítő hatálya, sem a kath. egyház körén kívül eső (bármily bevett vallású) hitfeleket kötelező ereje nincs: — világos, hogy arra idegenek irányában senki sem hivatkozhatik és arra semmiféle (politikai v. bírói) harározat nem állapítható.

e) A népiskolai törvényekből a hatóságok tévesen alkalmazzák ily esetekre az 1868. évi 38. t. cz. 35. 37. §-ait, — melyek a községi (tehát felekezet nélküli) népiskolák terheinek viseléséről intézkednek — katolikus felekezeti iskolák érdekében. Pedig ez sérthetné a katolikusok vallásos érzületét, mert tudva lévő dolog, hogy mennyire idegenkednek a községi iskoláktól a r. k. lelkész urak (eklatans példa reá a Gáboltón felállíttatni szándékolt községi iskola ügye.)

Mindezeket azon, és nem más okból, hozom a nyilvánosság terére, hogy előmozdítsam a mindenkit megillető jogok tiszteletben tartását; — és ha ezeket bárki is figyelmen kívül hagyni vagy lábbal tiporni merészkednék, a fentebb körvonalozott jogok tiszteletbentartását az illetők érdekében felsőbb helyütt is kieszközölni el nem mulasztandom.

Fekete István,
ügyvéd.

Eperjesi Széchenyi-Kör.

A „Széchenyi-kör“ által f. é. szeptember 1-ig terjedő határidővel kitűzött kétféle pályázat, melyek szerint

1. kívántatott egy alkalmi prolog az eperjesi városi színház megnyitására, és

2. kívántatott egy történeti elbeszélés, melynek tárgya — Eperjes vagy Sárosmegye történetéből legyen merítve, ismét meddő maradt; a beérkezett három mű bírálatát a jövő számban közöljük, ezuttal csak a pályázat eredménytelenségére utalva, köztudomásra hozzuk, miszerint a színházi prologra ezennel új pályázat nyitattik.

Kívántatik ezuttal is egy verses (akár szavalati akár drámai) alkalmi prolog, mely vonatkozással birjon Sárosmegye és Eperjes történeti múltjára s a tiszta hazafiságot és nemzeti szellemet dicsőítse.

A pályázók művek benyújtásának határideje 1881. évi január 10-ike; a pályaműnek idegen kézzel, tisztán és olvashatóan leírva, a szerző nevét rejtő jelígyés levél kíséretében a fennjegyzett határidőig a kör főjegyzőjénél (Dr. Berzeviczy Albert Eperjesen) nyújtandók be. A pályadíjat nem csak a többi közt aránylag legjobb, hanem egyszersmind önálló irodalmi belbescsel bíró mű nyerheti el.

Tekintettel az eddigi pályázatok meddőségére s a színház közel álló megnyitására, a siker biztosítása végett elhatározott, hogy a történeti beszélyre kitűzve volt 9 aranyból álló pályadíj az ajándékozó beleegyezésével a prolog pályadíjához csatoltassék, s ilyképen a prolog pályadíja a kör védnöke által eredetileg felajánlott 10 arany s ezen újabb 5 arany, vagyis 15 arany, azaz 150 frank aranyban lesz.

Együttal kijelentetik, hogy ezen alkalommal nem csak sárosmegyei születésű egyén vagy sárosmegyei lakos, hanem kivétel nélkül mindenki pályázhat. A magyar irodalmi szakválasztmány.

A magyar irodalmi szakválasztmány f. hó 23-án, kedden esti 6 órakor házi előadást rendez, mely alkalommal Lasztkay László ur fogja felolvasni Xantus Jánosnak Borneo szigetéről szóló utleírását. Felhívjuk e nagyérdékű előadásra a közönség figyelmét.

A zene- és képzőművészeti s idegen nyelvi és irodalmi szakválasztmányok által rendezett házi estély f. hó 18-án esti 6 órakor tartatott meg. A nagyszámmal megjelent hallgatóság ezuttal is valódi műveltségben részesült. A zeneestély első számában Munk Kornélia urhölgy nem csekély feladatot tűzött ki maga elé Bach S. J. 6-dik suite française zeneművel. A körünkben még kevésbé ismeretes mester e technikailag felette nehéz kompozíciójának nehézségeit Munk kisasszony oly ügyes biztossággal győzte le, hogy tőle idővel nem mindennapi sikert várhatunk. A helyes felfogás és tiszta kivitel, mely e mű minden részének előadásában érvényesült, eredményezte, miszerint a nagyszámu hallgatóság, ezen a laykus által kevésbé érthető zeneszerzeményt oly kiváló részvétellel fogadta, hogy Munk kisasszony, az ismétlődő kihívásnak engedve, még egy zeneművet adott elő. Blumenthal „La source” cz. Caprice-jét sok izléssel és szokott ügyességével játszotta; ezzel is bebizonyítván, hogy nemcsak az ó-klassikái, de a divatos újabb zenében is teljesen otthonos.

Hazslinszky Ágost ur, a ki mindnyájunk öröme egy ideig szülővárosában szándékozik a művészi szolgálatában működni, a Széchenyi-Kör zeneválasztmányára felhívásának engedve, Beriot 9-ik Concert-jének brillans és a kivitelben nehéz kompozíciójával lépett fel. Hazslinszky ur a koncertdarab minden nehézségeit legyőzve, e gyönyörű mű értelmét a legtisztább hangzattal és finom izléssel juttatta kifejezésre, úgy hogy a hallgatóságot tapsviharra ragadva, újra kilépett, s egy bölcsődal kellemes és biztos előadásával ismét általános elismerést aratott; örömmel adunk kifejezést azon óhajunknak, hogy e művész szabatos és izlésteljes játékában mielőbb ismét gyönyörködhesünk. A Hazslinszky ur hegedűjét zongorán Kéler Gizella urhölgy elismerésre méltó eredményel kísérte s a kíséret nehézségeinek megoldásával, játékában meglepő haladást tanúsított.

Ezután Rozenberg Samu ur Hugo Viktornak „L'art d'être grand père” című művéből egy részletet „L'épée du lion” olvasott fel. Ezt megelőzőleg röviden ismertette Hugo írói egyéniségét s különösen annak említett nagyszabású művét. Végül a kör zenekara játszott Suppé „Donna Juanita”-jából egy potpourrit. Tekintve, miszerint a zenekar még alig két hete alakult meg, remélünk engedi, hogy haladása biztos s folyton fokozatos lesz.

Politikai szemle.

A magyar delegáció f. hó 14-én fejezte be mult hó 19-én megkezdett üléseit.

A magyar képviselőház f. hó 13-án ismét folytatta üléseit. Irányi Dániel indítványára a képviselőház kifejezi részvétét a horvát fővárost ért szerencsétlenség felett. Ezután tárgyalatott s elfogadott a „törvényár, törvénygyűjtemény és rendelet kiadásának kiadása és elárúsítása” vonatkozó törvényjavaslat. A javaslat alapszámja szerint az állam magának tartja fen a törvények és rendelet kiadását, nemcsak azért, mert a törvények és rendelet az állam szellemi tulajdonát képezik, de azért is, hogy a törvények és rendelet kiadás körül eddig fölmerült hiba és rendetlenség, mulasztás elkerültesse, hogy felelőssé lehessen tenni valakit a pontos megjelenés és hibátlan közrebocsátásért s hogy a közönségnek jutányosabb kiadások megszerzése tétessék lehetővé.

A f. hó 15-én tartott képviselőházi ülésen Péchy Manó gr. interpellálta a belügyminisztert a f. hó 13-án Kolozsvárt elkövetett véres merénylet iránt, melynek következtében két közös hadseregbeli tiszt egy kolozsvári hírlapszerkesztőt, Bartha Miklóst, saját lakásán megrohanván, rajta életveszélyes súlyos testi sérteket ejtett s mely sajnos esemény Kolozsvár városa közönségét folytonos izgatottságban tartja. Tisza Kálmán belügyminiszter kijelenti, miszerint megtette az intézkedést arra nézve, hogy ezen ügy minden irányban megnyugtató s minden legkisebb részrehajlásnak gyanúját is kizáró módon vizsgáltassék meg, s gondja lesz, hogy a vizsgálat eredményéhez képest a tettesek kellő szigorral megfenyittessenek. Ezután tárgyalás alá vétetett az 1881. évi költségvetés.

A 16-án tartott ülésen folytatott a költségvetés feletti vita. Kiváló mozzanatát képezte az ülésnek gömöri Szontágh Pál beszéde, ki elvtársai nevében is kijelenté, hogy a mérsékelt ellenzék tagjai Tisza Kálmán kormányával egy uton nem járhatnak, s a pénzügyminiszter eljárását el nem fogadják.

A negyedik osztrák-német pártgyűlés f. hó 14-ikén Bécsben megtartott. E gyűlés újabb kíséreltet arra, hogy az alkotmánypárt kebelében és magában a német elem körében létesítsék a régóta hiányzó egyetértést. A gyűlésen, Galicziát kivéve, minden osztrák tartományból voltak kiküldöttek. A német elem attól tart, hogy a Taaffe

kormány és a feudális elemek közötti koalíció nemcsak a szlávoknak nyújtott engedmények szaporítására, hanem egyuttal a liberalizmus szerény vívmányainak veszélyeztetésére is fog vezetni. Annai eredménye lehet a német pártgyűlésnek, hogy a német elem egyetértőbben és erősebben fogja folytatni a harczt a kormány politikája ellenében.

A fancia miniszterium lemondását Grévy elnök nem fogadta el; kijelentette ugyanis, hogy a kamara jogosítva van napirendjét megállapítani s a kormány nem léphet vissza, ha a kamara oly törvényt helyez a napirendre, melyet maga a kormány is helyesel. A kamara f. hó 11-én tartott ülésén a miniszteriumnak bizalmat szavazott s ezzel a miniszterválság egyelőre el van odázva.

A „Magyar Történelmi Társulat”

elfogadása és működésének előkészítése ügyében Sáros megye bizottsága által kiküldött választmány 1880. évi október hó 28-án tartott értekezlete.

Péchy Zsigmond m. alispán megnyitották nyilvánítván az értekezletet, mindenekelőtt felolvastatt a m. bizottságnak a választmány kiküldésére vonatkozó, f. évi szeptember hó 2-án s folyt. tartott közgyűlési határozata, mely szerint a választmány feladata egyfelől a „Magyar Történelmi Társulat”-nak jövő évre kilátásba helyezett sáros megyei kirándulása alkalmából az érkező társulati tagok elfogadásának s a rendezendő ünnepélyességeknek előkészítése, másfelől pedig a Történelmi Társulat tudományos kutatásai által igényelt előmunkálatok teljesítése.

Az első feladatot illető teendők a dolog természetéhez képest későbbi időben lévén csak megállapíthatók, ezuttal csak a tudományos buvárlat előkészítése, mely előreláthatólag több időt veendő igénybe, s mely a társulat látogatásának szellemi eredményeit egyedül biztosíthatja, képezheti a tanácskozással s határozathozatal tárgyát.

Ezen elnöki előterjesztés kapcsán Bánó József küldöttségi tag előadja, hogy a „Történelmi Társulat” vezérlo férfiaiul szöveileg érintkezvén, azoktól értesült azon irányok felől, melyeket a társulat itteni buvárlataiban követni szándékozik.

Ezen értesülés szerint a társulat a törvényhatóság, sz. kir. városok, ugyszintén egyes családok levéltárainak átkutatásánál kiváló sulyt kíván fektetni:

Az 1526-ik illetve 1541-ik évig terjedő időből, nevezetesen az Árpád- és Anjou-ház korából valamennyi meglevő okmányra;

az 1541. és 1711. évek közötti időszakból, különösen a kulturtörténelmi adatokat tartalmazó levelezésekre, hozományi jegyzékekre, bútorok s háztartási dolgokra, irományokra, kivált a magyar nyelven írottakra; továbbá ugyanezen időszak politikai eseményei tekintetében a Bocskay-féle fölkelésre s az erdélyi viszonyokra világot vető adatokra;

figyelmét kiterjeszteni kívánja a bibliographiai régiségekre is, nevezetesen latin incunabulákra, magyar ősnymtatványokra, codexek- és kéziratokra;

nemkülönben vizsgálat alá veendő a meglevő régiséggűjteményeket, történelmi műbecscsel bíró épületeket, magyar érdekű zománcokat, régi fegyvereket, háztartási darabokat, várfelszerelési czikkeket, pénzügyjteményeket s pecséteket.

Ezen régiségekre nézve legcélszerűbbnek vélné szólni, ha azokból a vizsgálati anyag könyvebb és gyorsabb áttekinthetése s hozzáférhetőbbé tétele végett a megye központján kiállítás alakíttatnék.

A választmány, feladatainak illyképen történt megállapítása s a kutatásoknál követendő irányok ezen általános megjelölése után következő határozatokban állapotott meg:

Hogy mindenekelőtt a buvárlat anyagát mentől teljesebben föltárassék s ezáltal a további teendőkre nézve is tájékozás nyeressék, szükségesnek látja a küldöttség, a megye területén létező törvényhatósági, városi és családi levéltárak, építészeti, ipar- s művészeti régiségek egyenkinti átvizsgálása, illetve föl kutatása s jelentéstétel végett részint saját kebeléből, részint a választmány körén kívül álló, de az ügy iránt érdeklődő s szakismerő férfiakból álló albizottságokat küldeni ki; ehhez képest ezen teendőik teljesítésére föl kértnek.

Felhívás

Sáros megye közönségéhez!

A „Magyar Történelmi Társulat” Sáros megye törvényhatósági bizottságának meghívását követve, a jövő 1881-ik év nyarán tartandó kirándulása és nagygyűlése helyéül Eperjes sz. kir. várost, illetve Sáros megyét választotta.

A megyei bizottság ezen örömdetes ténnyel szemben haladéktalanul intézkedett, hogy a történetírásunk és művészetünk művelése körül oly sikeres buzgóssággal fáradozó országos társulat küldötteinnek fogadtatása a törvényhatóság méltóságának s e megyei közönség ismert vendégszeretetének megfelelő alakot öltönn, s egyuttal a látogatás tulajdonképeni céljának elérése t. i. a tudományos buvárlat sikere is biztosítva legyen.

E végből bennünket mint választmányt azon megbízással küldött ki, hogy mindkét irányu teendőkben teljhatalommal járjunk el, mely megbízásnak megfelelően, mai első értekezletünkben az előkészítő intézkedéseket megtettük s nevezetesen a tanulmányanyag feltárása és előkészítése céljából vidékenkint eljárni hivatott alválasztmányokat küldtünk ki.

De tudjuk mi, hogy ezen kiküldött munkálkodását csak akkor fogja az óhajtott siker koronázhatni, ha Sáros megye egész művelt közönsége áthatva a cél magasztos és fontos voltától, maga is lelkesen fog az előkészítő teendőkben közreműködni, s nevezetesen kiküldötteinnek működésükben hathatósan segitendi és támogatandja.

Ezen meggyőződéstől indítva, ezennel a hazai tudomány érdekében arra kérjük Sáros megye minden művelt lakóját, hogy kitűzött célunkat a maga hatáskörében buzgón előmozdítani törekedjék. Felkérjük különösen, hogy mindazon történelmi vagy régészeti beccscsel bíró tárgyakat, u. m. okmányokat, irományokat, könyveket, gyűjteményeket, egyes régiségeket, melyek vagy birtokában vannak, vagy melyekről tudomással bír, az illető területre nézve az előzetes buvárlattal megbízott kiküldötteknek vagy az alulirt elnökségnek bejelenteni, s ama tárgyakat a kiküldöttek vizsgálata alá bocsátani szíveskedjék.

A közönség könnyebb tájékozódhatása végett ezennel ideiktatjuk a mai határozatunkkal vidékenkint kiküldött választmányi tagok neveit is.

Az előzetes buvárlattal s jelentéstétellel megbízottak:

Sáros megye törvényhatósági levéltárára nézve Fekete Sándor m. levéltárnok és Kőszeghy Kálmán;

Eperjes szab. kir. város levéltárára nézve Májernyik Kálmán városi levéltárnok és Lasztkay László történelmi tanár;

az eperjesi evangélikus kerületi kollegiumban őrzött kollegiumi és kerületi levéltárára nézve Hörk József ker. levéltárnok és Vandrak András tanár;

az Eperjes sz. kir. városban található magán levél- és okmánytárakra nézve Lasztkay László tanár;

az Eperjes sz. kir. város területén létező régiségekre nézve: Herfurth József történettanár és Holländer Leo;

Kis-Szeben szab. kir. város városi és netáni magánlevéltárára, valamint régiségekre nézve: Ribóssy József polgármester és Havrillay Sándor vár. jegyző;

Bártfa sz. kir. város városi és netáni magánlevéltárára nézve: Tomcsányi Károly polgármester, Rhódy Alajos vár. jegyző és Klein N. evang. lelkész;

a Bártfa városában létező régiségekre nézve: Kaczvinszky Ede apát-plébános;

az alsó-tárczai járás területén levő levéltárak és régiségekre nézve: Keczer Miklós és dr. Schmidt Gyula;

a felső-tárczai járásra nézve: Berzeviczy Edmund és Lasztkay László;

a siroakai járásra nézve: Bánó József, Kubinyi Albert, Szinyey Pál és Gundelfingen Gyula;

a tapolyi járásra nézve: id. Desseffy Pál és Bánó György;

a szekesői járásra nézve: Kőszeghy Kálmán, id. Hedry Ernő és Balpataky Ámbros;

a makoviczai járásra nézve: Fest Lajos és Toszt Károly.

Kelt Eperjesen, a „Magyar Történelmi Társulat” elfogadása és működésének előkészítése tárgyában megbízottságilag kiküldött választmány 1880. évi október hó 28-án tartott első értekezletéből.

Péchy Zsigmond,
alispán, h. elnök.

Levelezés.

Bártfa, 1880. nov. hóban.

Hogy a város ásványfürdőjének jövőjét komolyan biztosítani akarja, mutatják azon intézkedések, melyeket a város a fürdő illetőleg annak vendégei tekintetéből tesz s tenni szándékozik. Még az ősz beállta előtt kijelölt ugyanis az erdőben néhány új sétányt; azok közt egy magas köbhegyre vezető utat is, melynek tetején nap és eső elleni óltalmul fedett szín fog felállíttatni s néhány ölnyi átmérőjű körben az erdő le fog taroltatni. Ez által élvezhető lesz azon kilátás, melynek hiánya mostanáig háladatlanra tette az odaváló fáradságos kirándulást. Rövid ideig tartózkodó fürdővendégeknek nem lévén elegendő s elég tisztességes szállásuk; a város máris megvette a hosszurúti oldalon fekvő, Széchenyi Agatha grófnő tulajdonát képező u. n. Schedel-féle korcsmát, hogy még a jövő év folyamán alatt rendes szállodát építsen. Új fürdőház létesítése is forog szóban, de ez még nem lévén fait accompli, ezt egyelőre csak jelezni akarjuk.

A város valahára élvezetében jutott a sok küzdelembe került gyermekkertnek s a beiratások már meg is indítottak, ámbár életbeléptetése egyelőre meg van akadályozva az itt is mutatkozó kanyaró s szörványosan fellépő diphteritis által, minek következtében az iskolák egy része be is zárattott.

x.

Folytatás a mellékleten.

Lapunk zártára hez érkezett belügy Csáky Albin, Szepes, a sáros megyei főispán és buzgó szolgálatátatott, s egyuttal Sároszky Tamás, eperjett ki ő felsége ált főispánunkat nagy s Általános ismert er tehetsége, hazafias neki e kitüntetés, s mindezen képességegyénk felvirágoztatása.

Sikkasztás. Szdomást, mely újbóhatlan a közigazgatás, kezelésének biztosítás, kívül az idők úterén megbeszélése végett egybe. Szomszédságtközleles járásának sz legjobb hírből állott zekből még tudva ne az illető az alispán alá helyeztetett s vag

Protestáns leány házküldetnek ez év ügyére is kiterjesztett tapasztalás által indított első nevelésre általános nevelésre is az any az egyházkerület azon nagyobb városi gyűloly helyeken, a hol a czák vezetése alatt állittatnak fel, a gyűlésmegyek hozzájárulásárint szervezett s a koléányiskolákat állítandlőknek alkalmuk legprot. intézetekben, pro a kellő kiképzést. les, ezen határozathoz ki, azon megbízással, gyűlésnek a leányiskolnakkozó tervezetet nyu zottság, melynek tagjai mélt. Bánó József urnesperes urnak elnök tartotta itt első ülést arra nézve, hogy minő eljárást fog követőleg ezen kerületi biskunkra nézve annyiban lesz a legelső hely, a teljes prot. leányiskola kell.

Kulturménkök. művelési miniszter új nyel köz tartozik a kulturménkök alkalm minden költség nélkül, mezőgazdasági műtélemesterek segélyével, k intézetekben oktattatvannak), nyáron pedig van reájuk. Vidékünk ki tavál és mult nyáron ez őszszel Mogyoróskápolást és egy másik körületekintő alispánu gyének közel nagybirta az ügygel és személy

Feni

Den polnisk

(Bei Gelegenheit ihres Besu
Verfaßt von D. D.

Willkommen uns, Ihr
Wir bringen Euch de
Willkommen uns, du
Nimm von uns an d
Seitdem du auf Pan
In jedem Haus man
Und aus der Freude
Ein Theil des Dan

Denn ganz die große
Wer wäre wohl auf
Geheilig habt ihr ja
Von Nord zu Süden

Wir waschen nicht m
Die heiligen Opfer zu
Es eifert nur mit un
Der Vorbeerkranz auf

Als unsrer Freiheit
Anfang in Wollensfah
Da ließ von Dämonen
Uns Polen seines Gel

Különfélék.

Lapunk zártával értesülünk, hogy a megyéhez érkezett belügyminiszteri leirat szerint gróf Csáky Albin, Szepes és Sárosmegyei főispánjának a sárosmegyei főispánságról történt lemondása, hű és buzgó szolgálatainak elismerése mellett, elfogadtatott, s egyúttal Sárosmegye főispánjává Mattyasovszky Tamás, eperjesi kir. járásbíró ur nevezett ki ő felsége által. Őszintén üdvözljük új főispánunkat nagy s nemes hivatásának kezdetén. Általánosan ismert erkölcsi s értelmi képzettsége, tehetsége, hazafias ügybuzgalma szerezték meg neki e kitüntetést, s mi hisszük és reméljük, hogy mindezen képességeit a haza javára s különösen megyénk felvirágoztatására fogja felhasználni.

Sikkasztás. Szomorító esetről veszünk tudomást, mely újból arra mutat, mennyire elodáztatlan a közigazgatás, és az árva- és közpénztárak kezelésének biztosítása. A miniszterelnök kétségkívül az idők üterére tapintott, midőn mindezek megbeszélése végett e hó 21-re enquetet hívott egybe. Szomszédságunkban, Zemplén megye egyik közlekedő járásának szolgabírája, különben egy a legjobb hírből állott tisztviselő, az iuséges pénzekből még tudva nem levő összeget sajátított el, az illető az alispán által e napokban erős őrizet alá helyezettett s vagyona lefoglaltatott.

Protestáns leányiskolák. A tiszai ev. egyházkerületnek ez évi közgyűlése a leánynevelés ügyére is kiterjesztette figyelmét. Azon általános tapasztalás által indítatva, hogy a gyermekeknek első nevelésére általában, és így azoknak vallásos nevelésére is az anyáknak döntő befolyásuk van, az egyházkerület azon határozatot hozta, hogy a nagyobb városi gyülekezetekben, első sorban az oly helyeken, a hol a kath. egyház részéről apácák vezetése alatt álló leánynevelő intézetek állítanak fel, a gyülekezetek, illetőleg az egyház-megyei hozzájárulásával a törvény kívánalmai szerint szervezett s a kor igényeinek megfelelő prot. leányiskolákat állítand fel, hogy így a prot. szülőknek alkalmuk legyen arra, hogy leányaiknak prot. intézetekben, prot. szellemben adhassák meg a kellő kiképzetést. Az egyházkerületi közgyűlés, ezen határozathoz képest bizottságot nevezett ki, azon megbízással, hogy ez a jövő évi kerületi gyűlésnek a leányiskolák ilyenmő szervezésére vonatkozó tervezetét nyújtson be. Ez a kerületi bizottság, melynek tagjai nagybárá városunk lakói, mélt. Bánó József úrnak és nagyt. Sztehlo János esperes úrnak elnöklése alatt a hét folyamában tartotta itt első ülését, a melyen megállapodott arra nézve, hogy megbízatásának teljesítésében minő eljárást fog követni. Ez az egész ügy, illetőleg ezen kerületi bizottságnak működése városunkra nézve annyiban bír érdeklél, mert Eperjes lesz a legelső hely, a hol az ev. egyházkerületnek teljes prot. leányiskola felállításáról gondoskodnia kell.

Kulturmérnökök. A keresk. ipar- és földművelési miniszter újabb nagyjelentőségű intézményei közé tartozik az állam által fizetett u. n. kulturmérnökök alkalmazása, kik, ahol kívánatik, minden költség nélkül, lecsapolást, öntözést s egyéb mezőgazdasági műtételeket létesítenek, u. n. rétmesterek segítségével, kik a különböző gazd. tanintézetekben oktattatnak telen át (Kassán tizen vannak), nyáron pedig szertevitetnek, a hol szükség van rájuk. Vidékünknek Bolla mérnök jutott, a ki tavál és mult nyáron Szepesmegyében működött, ez ősszel Mogyoróskán vezetett be egy rételecsapolást és egy másiknak öntözését. Erélyes és körültekintő alispánunk 18-kára összehívta a megyének közel nagybirtokosait s megismertette őket az ügygyel és személylyel. Bolla mérnök, most

Zsebfalván működik; vegyék hasznát e kínálkozó alkalomnak minél többen!

Haladás. A „F. K.“ szerint a kassai ág. hitv. ev. magyar-német egyházközösség mult vasárnapon tartott közgyűlésében, egy lépést előre tett teljes megmagyarosodása felé. Eddig ugyanis a főnépeken először hirdettetett német isteni tisztelet, aztán csakugy mellékesen magyar. Most elhatározott, hogy az isteni tisztelet felváltva, egyszer magyar, egyszer német nyelven tartassék, mi által a lelkesz szinte elviselhetetlen terhén is könnyített. Dicsőreleg legyen megemlítve, hogy az egyház-ágok mindenkor magyar nyelven szólnak a közgyűlésen, noha nagyobb részők jobban bírja a német nyelvet, mint a magyart. Az iskola tannyelve a magyar, és csak segítségül használtatik a német, a mennyiben akadnak még gyermekek, többnyire beköltözött szülők, kik a magyar nyelvet nem bírják, úgy hogy ezen haladás mellett egy decennium mulva aligha lesz szükség német isteni tiszteletre.

Az eperjesi g. k. szent-széknél folyó hó 17-én tartott ülésén szentszéki ügyész Szmoligovics Szilárd helybeli ügyvéd tevéstett ki.

Az eperjesi jogakadémián beirt joghallgatók szála: jelenleg 54. Az I. évfolyamban van 24, a II. évf.-ban 14, az államtudományi tanfolyamban 13, a jogtudományban 3. Ezek közül sárosmegyei 28, árvamegyei 5, szabolcsmegyei 4, zemplénmegyei 3, beregmegyei 3, szepesmegyei 2, gömörmegyei 2, marmarosmegyei 2, Torontál-, Turóc-, Szatmár-, Pest- és Ungmegyéből pedig egy egy joghallgató. Vallásfelekezet szerint róm. kath. 12, gör. kath. 4, gör. kel. 1, ág. hitv. 19, helv. hitv. 8, izraelita 10.

Az országos nőparkiállítás végrehajtó bizottsága f. hó 10-én délután tartotta meg szokásos heti ülését Budapesten. A gyűlést Zichy Jenő gróf vezette, ki bejelenté, hogy Veszprémben, Kassán és Eperjesen a kiállítás vidéki bizottságait már megalakította; a vidéki bizottságok megalakítása és így a kiállítás sikerének biztosítása végett az ország több vidékét is be fogja járni, s legközelebb Pécsre megy, hol a Zsolnay család a kiállítás ügyében már is buzgókodik. A végrehajtó bizottság elismerését és a legnagyobb köszönetét fejezi ki Zichy grófnak buzgósága és áldozatkészségeért.

Az osztrák-magyar bank főtanácsa október hó 28-án tartott ülésében kimondotta, hogy a magyar bankfiókok ezentúl a hatóságokkal magyarul, a horvátok horvátul fognak levelezni; magánszemélyek magyar leveleire Magyarországon magyarul, horvát levelekre Horvát-Szlavonországban horvátul fognak felelni a bankfiókok.

A magyar államvasutak összes s ennél fogva a volt tiszavidéki vasut vonalain is 1881. évi január 1-től kezdve egy egységes tarifa lép életbe, mely a magyar államvasutak eddigi tarifájának megfelelően alacsonyabb, mint a többi magyar vasutaké. Nevezetesen a volt tiszavidéki vasut tarifáit fogják az új ártelek által jelentékeny módon lejjebb szállítatni, habár ezzel az a veszély van is összekötve, hogy a bevételek ezeken a vonalakon valamivel csökkenhetnek. A forgalomnak előreláthatólag hamarosan bekövetkező mefelelő fokozódása azonban valószínűleg el fogja e hiányt enyészteni. Kiválóan kedvező tarifa lett a kőszénre nézve megállapítva úgy, hogy január 1-től kezdve a salgó-tarjáni szén waggója kilométerenként egy frtért fog Budapestre szállíthatatni.

Uj szaklap Kassán. Kassán egy új szaklap „Felvidéki Tanügy“ című havi folyóirat első száma jelent meg Szikay Béla szerkesztése alatt.

A távszólásra szolgáló már használatban levő sodronyvezetékek hossza az északamerikai egyesült államokban jelenleg 600 angol mérföldet tesz ki.

Művészet.

Az orsz. magyar képzőművészeti társulat műsorsolása.

Az orsz. magy. képzőművészeti társulat következő felhívást bocsájtott ki:

Két évi szünet után, melyet az ország egyes vidékeit ért közgazdasági válságok miatt betartandónak vélt, az orsz. magyar képzőművészeti társulat magasra tűzött céljainak megközelítése érdekében új műsorsolást rendez.

Más szavakkal: az orsz. magyar képzőművészeti társulat, hivatásának élénk tudatában, s a közönségre nézve legkedvezőbb módokat között újra megadózta a hazai közönséget a hazai művészet közügyének támogatása és lendítése érdekében. Még világosabban szólva, a társulat az általa rendezett műsorsolások előre kiszámítható szerény jövedelmét, a műcsarnok építése által magára vállalt terhek törlesztésére kívánja fordítani, hogy mielőbb osztatlan erővel láthasson közvetlen céljainak, a hazai művészet fejlesztése és felvirágoztatására irányult feladatának teljesítéséhez.

Ujra appellál a magyar társadalom hazafiságához, művészetéhez.

De a társulat az által jobban bizik a sikerben; méltán kecsegteti magát a műsorsolás kielégítőbb anyagi eredményének reményével. Mert időközben, részint a haladási ösztön hódító befolyása mellett, részint lelkes műbarátok meleg fellétezési folytán, biztató jelekben, sőt nagy horderejű tényekben nyilvánult a nemzet műpártoló szellemének föllendülése.

A közvélemény leghivatottabb tolmácsai, a hírlapirodalom legkitünőbb képviselői, nemes lelkesedéssel s mind sürűbben szöallnak föl a nemzeti közkinccs, a szép fejlődésnek indult hazai művészet pártolása és apolása mellett. S a lelkes szavak viszhangot találnak s áldozatkész versenyt ébresztenek a megyei és városi tanácstermek falai között. A városok és megyék vetekedve szavaznak meg tekintélyes összegeket művészeti célokra, sok esetben egyenesen a képzőművészeti társulatra bízván azok hováfordítását. Nem is egyszer mindenkorra, hanem évenként megújuló járulékalakjában.

Az orsz. képzőművészeti társulatnak a feléje ily alakban forduló közbizalom a legkedvesebb gondokat okozza. Bizonyára legszebb kötelességének fogja ismerni, hogy közvetítő szerepét híven betöltvén, a reá bízott javakat a hazai művészet javára gazdagon gyümölcsöztesse.

Egyes hazafias műpártolókra, s az egyes jóakarókból álló nagy közönségnek pedig épen a folyamatosan levő műsorsolás által nyújt kedvező alkalmat arra, hogy a művészeti közügy lendítése mellett, értékes nyereményekben lellessen kárpótlást egy-egy sorsjegy vásárlására fordítandó csekély áldozatáért.

És valóban, az orsz. képzőművészeti társulat még aligha rendezett műsorsolást, melynek nyerménysorozata gazdagabb s a mennyiben ez hazai művészeink legjelesebb képviselőinek neveit csaknem kivétel nélkül magában foglalja, a sorsolásban részt veendő közönségre nézve vonzóbb és kecsegtetőbb lett volna. A társulat e részben bőkezűen járt el. Önzetlenségének híre amugy is szilárd alapon áll, mert közérdekű sok szép vállalata anyagi kárával végződött a nélkül, hogy ruganyos tevékenysége megbénult volna. Ezen új műsorsolása is többet nyújt mint a mennyit eleve ígért. Az egy forintjával kapható sorsjegyek szövegében a kisorsolandó művek értéke eredetileg 36,000

Fenilleton.

Den polnischen Jünglingen.

(Bei Gelegenheit ihres Besuchs in Eperies am 27. Oct. 1880.)

Verfaßt von W. Kósa, überfetzt von L. Reich.

Willkommen uns, Ihr vielgeliebten Freunde!
Wir bringen Euch des Herzens heißen Gruß!
Willkommen uns, bu Polens edle Jugend:
Nimm von uns an den treuen Bruderfuß!

Seitdem du auf Pannoniens Fluren weilest:
In jedem Haus man Jubellieder singt,
Und aus der Freude Jauchzen schallt entgegen
Ein Theil des Dankes, den das Volk dir bringt.

Denn ganz die große Schuld euch abzutragen,
Wer wäre wohl auf einmal das im Stand?
Geheiligt habt ihr ja mit eurem Blute
Von Nord zu Süden das Magyarenland.

Wir waschen nicht mit allen Freudenthränen
Die heiligen Opfer eures Blutes ab;
Es eifert nur mit unsres Dankes Blumen
Der Vorbeerfranz auf eurer Helden Grab.

Als unsrer Freiheit Tageslicht zu schwinden
Anfang in Wolfen Schatten grauer Nacht:
Da ließ von Opirolenka's blutgem Felde
Uns Polen seines Helden Sternspracht.

Entflohen sind die Nacht und Graus und Schatten,
Raum **Bem** die Erde Siebenbürgens tritt,
Und ewig singt vom König der Kanonen
Des Ungars Lied, wie **Bem** gefest und tritt.

Das Denkmäl, das aus Erz man ihm gegeben,
Wird längst zerföhrt sein, von der Zeit zerföhrt,
Das Denkmäl, das wir ihm gebaut im Herzen
Bleibt felsenfest, so lang ein Ungar bleibt.

Und unerföhrt wird der Bund bestehen,
Den Liebe zwischen uns geschlossen hat,
Mit jenem Volk, das oft schon für die Freiheit
Entgegen dem Tyrann des Nordens trat.

Du Polen, bist der Freiheit Schutz und Wehre!
Vergießest lange schon für sie dein Blut,
Im festen Glauben will ich dir's verkünden:
Bald steht am hohen Ziel dein Heldenmuth!

Dann wird die Freiheit ihren Festtag feiern!
Dann jauchzt zu Gott die Welt ein Dankgebet,
Wenn Polens Volk in Polens freien Landen
Der Sklavenketten Loß, entfesselt steht.

Bis dahin laßt uns Leid und Freude theilen,
Bis jene langersehnte Stunde kömmt,
Weil in der Brust uns ein gemeinsam Streben,
Ein gleicher Wunsch in unsrem Herzen brennt.

O, sagt daheim dort allen euren Lieben,
Bomit erfüllt des Ungars Herze sei:
Mit Lieb und Dankbarkeit für seine Freunde,
Und mit dem Wunsch: bald werde Polen frei!

Interessante Zahlen- und Größen-Verhältnisse.

II.

Zahlenverhältnisse unserer Sonnensystems. Der geehrte Leser findet in nachfolgender Tabelle die aus den neuesten Berechnungen sich ergebenden Zahlenverhältnisse unserer Sonnensystems zusammengefaßt:

Mittlere Entfernung in Meilen	Wahre Umlaufzeit	Mitte der Durchmesser in Meilen
Sonne	720 Billionen	22.300,000
Mercur	7.655,000	3. 87 2. 23 St. 16 Minuten
Venus	14.303,000	224 " 16 " 49 "
Erde	19.774,000	365 " 6 " 9 "
Mond	51,000	27 " 7 " 43 "
Mars	30.129,000	1 Jahr 321 2. 7 St. 3 Min.
Asteroiden 43 1/2 bis 68 1/2 Billionen	3 1/2 bis 6 1/2 Jahre	3 bis 60
Jupiter	102.878,000	11 3. 314 2. 20 St. 4 Min.
1. Mond	57,571	— " 1 18. 28 "
2. "	91,587	— " 3 13. 14 "
3. "	146,094	— " 7 3. 43 "
4. "	266,954	— " 16 16. 32 "
Saturn	188.619,000	29 " 166 " 23 16 "
Uranus	379,308,000	84 " 5 " 19 42 "
Neptun	593.882,000	164 " 216 " 9 36 "

Die hier angegebenen Jahre sind zu 365 Tagen 6 Stunden angenommen. Die Entfernungen und Umlaufzeiten beziehen sich hinsichtlich der Planeten auf die Sonne, hinsichtlich der Sonne auf den Centralpunct unserer Welt (auf den hellsten Stern des Siebengehirns: Alhione), hinsichtlich des Mondes der Erde und der vier Monde des Jupiter auf Erde und Jupiter.

frtra tétetett. Ez érték időközben hozzászerzett újabb művek arányában tényleg 41,135 frtra emelkedett, úgy hogy a részvétel olcsósága mellett, a közönségre nézve előnyösebben tervezett sorsjátékok képzelné sem lehet.

Vajha ezen üdvös célú vállalkozásával szerencsésebb lenne a társulat mint a korábbiakkal! Vajha az elismeréssel, melyre bizton számíthat, kedvező arányban álljon az anyagi siker, melynek amugy sem volna más rendeltetése, mint a képzőművészeti társulat szükséges fenállásának erkölcsi nemesítő befolyásának szilárdítása a művészet segélyével a művészet érdekében.

Ezen siker biztosításának előmozdítása által, nemes kötelességet teljesítünk mindannyian. A kockázat nem nagy, az áldozat csekély; a sorsbuzás napja — december 15-ike — közeledik. Ne is riadjon vissza senki attól, hogy a társulat, kezelsi könnyebbség miatt és régebbi szokásához ragaszkodva, egyes jónemű hazafiakhoz, vagy értelmesebb és jobbmódu családokhoz a fővárosban és a nemzet kulturális haladása iránt ép oly melegen érdeklődő vidékre több sorsjegyet egy csomagban küld szét. A küldemény átvétele koránsem kötelez valamennyi sorsjegy megtartására. Csak mindnyáját ne küldje vissza senki, legalább egy-egy kinyitott sorsjegyet helyébe, egy kis levelező lapon följegyezett két szónyi felhívásra szívesen küld új készletet közönségre kiséretében a társulat titkári hivatala. A zaklató titkárság mögött áll az ügybuzgó társulat; a társulat mögött a felvilágosított nemzet támogatására utalt hazai művészet; a művészet mögött pedig legnemesebb törekvéseink, legmagasabb nemzeti aspirációink egész összege. Ha úgy tetszik: a haza jövője.

A nyeremény-tárgyak hosszú és érdekes jegyzékéből kiemeljük a következőket:

1. Munkácsy Mihály. A műteremben. 5000 frtjával. 2. Wagner Sándor. Debreczeni ménés. 2000 frtjával. 3. Zichy Mihály. Faust. 1500 frtjával. 4. Orlay Soma. III. Endre leánya zárdába lép. 1200 frtjával. 5. Lotz Károly. Hajóvontatók. 1200 frtjával. 6. Valentini János. A hegedűs cigány. 1000 frtjával. 7. Benczur Gyula. A két szerzetes. 1000 frtjával. 8. Székely Bertalan. Az anya arc képe. 1000 frtjával. 9. Than Mór. Est. 1000 frtjával. 10. Than Mór. Éj. 1000 frtjával. 11—17. hét nyeremény 500—900 frtjával. 18—42. huszonöt nyeremény 200—450 frtjával. 43—57. tizenöt nyeremény 100—150 frtjával. 58—73. tizenhat ny. 50—80 frtjával. 74—120. negyvenhét ny. 20—25 frtjával. 121—800. hatszáznyolcvan ny. 10—16 frtjával.

A 800 nyeremény 41,135 frt értéket képvisel.

Irodalom.

Ujabb kiadókink részéről élénk vállalkozási kedv nyilvánul a magyar szépirodalom körül. Rövid idő alatt három nagyobb vállalat jött létre, melyeknek célja időszakonként megjelenő füzetekben kiválóan eredeti magyar regények, beszédek stb. közlése által egy a magyar szépirodalomra fejlesztőleg hatni, mint a nálunk szerföltött tért foglalt német füzetes vállalatokat, melyek nemzeti szellemünk s érzelmeinkkel oly gyakran ellentétet irányuak, pótolni. A legutóbbi vállalat címe „Regényvilág. Magyar családi regénytár a művelt közönség számára”; kiadják Révai (ezelőtt Rosenberg) testvérek. (Helybeli polgártársunk Rosenberg S. budapesti cége). Az első füzetben Jókai Mór „Páter Péter” című regénye nyitja meg a sorozatot, ezt követi Véká Lajos (Vajkay kir. táblai alelnök írói neve) „Köd előtt, köd mögött” cz. társadalmi regénye, Továbbá „Gloria”. Spa-

Entfernungen im Weltraum. Schon die alten Chaldäer wußten, daß ein Mensch, der im gewöhnlichen Gange Tag und Nacht ununterbrochen fortgeschritte, in einem Jahre rings um die Erde kommen würde (auf die geographische Meile kämen bei dieser Reife 1 Stunde 37 Minuten). Da die Erde nun diesen Umweg in einem Tage vollführt, so ist diese Bewegung 365-mal schneller, als der gewöhnliche Gang eines Menschen.

Eine Locomotive, die 6 Meilen in der Stunde zurücklegt, würde nach einem Jahre ununterbrochener Bewegung den Weg bis zum Monde zurückgelegt haben, vorausgesetzt, daß der dorthin gerichtete Schienenstrang viermal länger wäre, als alle bis zum 1865 Jahre auf unserer Erde ausgeführten Eisenbahnen zusammen genommen.

Die Bewegung des Schalles (1030 par. Fuß in der Secunde) ist schon eine sehr rasche; sie übertrifft die eines gewöhnlichen Geschosses (600—800 Fuß) und erreicht fast die der Erdrotation (1430 Fuß). Gleichwohl würde ein voller Umlauf des Mondes (27 Tage, 7³/₄ Secunden) verfließen, bevor die Antwort auf eine unserer Fragen, könnte sie im Monde gehört werden, unser Ohr erreichte, moegen ein Spiegel, gegen den Mond aufgestellt, den von dort kommenden Lichtstrahl schon nach 2 Secunden dem Monde zurückgegeben hätte. Die Geschwindigkeit des Lichtes ist 930,000-mal größer als die des Schalles.

Die Sonne ist 400-mal (genau genommen 399¹/₂-mal) weiter als der Mond von uns entfernt, nämlich 20,682,329 geographische Meilen oder 24,060 Erdhalbmesser. Das Licht braucht 8 Minuten 18¹/₂ Se-

nyol korraj, írta Galdos, Spanyolország ez idő szerint legjelesebb regényírója. Fordítja Nagy István, az első magyar Faust-fordító. Negyedik közlemény Spielhagen legújabb műve „Quisiana” Peterdi-Prem József fordításában. Ezen kívül minden füzet egyes kiválóbb költeményeket és tárczát is fog közölni. A Regényvilág megjelenik hetenkénti számokban 3 ivnyi tartalommal, előfizetési ára egész évre 6 frt, 1/2 évre 3 frt, 1/4 évre 1 frt 50 kr. Egyes 6 éves füzetek ára 25 kr.

Füzetek. Az orsz. magyar gazdasági egyesület által gazdasági bajaink kipuhatolása és orvoslása érdekében tartott enquete-tárgyalásokban tartott beszédekből két nagy füzet jelent meg az állam-nyomdában. Az első füzet a növénytermelés és gabnakereskedés kérdései körül fölmerült vitákat adja, a második pedig az állattenyésztés körül fölmerülteket.

„A bor vegyelemzése”, különös tekintettel a hamisításokra, írta Alföldy Dénes. A 128 lapra terjedő könyv Szabadkán jelent meg s gyakorlati utmutatásokat ad a borkezeléshez. Ára 1 frt 50 kr.

Eperies, 19. November.

Am 17. d. Mts hielt die städtische Repräsentanz eine General-Verammlung ab. Verhandelt wurden folgende Gegenstände:

1. Die licitationsweise Verpachtung des städtischen Propinationsrechtes. Nach dem Berichte der Licitations-Commission erschienen als Meistbietende die Herren Hermann Rosenberg und Albert Neumann mit einem Anbote von 15,000 fl. Dieses Resultat der Licitation wird durch die General-Verammlung gutgeheißen.

2. Die Verpachtung des Gasthofes „zum schwarzen Adler”. Zur Verlesung gelangt der Bericht der Finanz-Section, in welchem beantragt wird, daß dem Resultate der zweiten Licitation, nachdem daselbe nach keiner Seite hin den Erwartungen entspricht, die Gutheißung nicht erteilt, hingegen die Verpachtung aus freier Hand verfügt werde. In Verbindung hiemit berichtet die Finanz-Section, daß die Herren Hermann Berger und Constant Bauernebel sich solidariisch verpflichtet haben, den „Schwarzen Adler” für die Dauer von 6 Jahren und 4 Monaten vom 1. Januar 1881 an, gegen Zahlung eines jährlichen Pachtzinses von 2500 fl. und eines 10%-gen Zuschlages für den Fall, als Eperies ein Obergericht erhält, in Pacht zu nehmen, welchen Antrag die Section zur Annahme empfiehlt. Nach Verlesung dieses Berichtes theilt der Bürgermeister mit, daß ihm vor der Sitzung ein versiegelt Offert mit Bezug auf die Verpachtung des „Schwarzen Adlers” zugekommen sei; die General-Verammlung möge nun beschließen, ob sie dieses Offert eröffnen und verhandeln wolle, oder nicht. Hierüber entspann sich eine sehr lebhaft und interessante Debatte. Die Herren Stefan v. Belinek-Almáffy, Leo Holländer und Dr. Victor Mosanßky verfochten die Nichtberücksichtigung dieses Offertes, und zwar aus dem Grunde, weil dadurch die gezielte Form der Verpachtungen verlegt und die Resultate der städtischen Licitationen für die Zukunft gefährdet würden. Die Herren Dr. Titus Mosanßky, Dr. Adolf Propper, Dr. Leopold Glück, Albert v. Rubinyi, Ludwig v. Szentandrassy und Alexander Plaidirits für die Eröffnung des Offertes. Sie führten aus, man müsse, da die Verpachtung aus freier Hand beschlossen ist, jeden sich meldenden Concurrenten annehmen; die General-Verammlung würde es nicht verantworten können, wenn es sich später herausstellte, daß das refusirte Offert bedeutend günstiger war, als das der Herren Berger und Bauernebel; die Resultate der künftigen städtischen Licitationen wären nicht gefährdet, denn die General-Verammlung hat ja das Recht, ungünstige und den Verhältnissen nicht entsprechende Anbote zurückzuweisen. Die überwiegende Majorität erklärte sich für die Eröffnung des

Offertes. Zu diesem Behufe wurde die Sitzung suspendirt und der fatale Brief mit den fünf Siegeln der Finanz-Section behufs Eröffnung und Begutachtung übergeben. Die Section zog sich zurück, eröffnete das Offert, in welchem Herr Ludwig Wodnyánsky sich verpflichtet, den „Schwarzen Adler” für die Dauer von 9 Jahren um einen jährlichen Pachtzins von 2550 fl. in Pacht zu nehmen. Die Section fand, daß dieses Offert nicht so günstig sei, wie jenes der Herren Berger und Bauernebel, und empfahl die Annahme des Letzteren. Auf Grund dessen nahm die General-Verammlung das Offert der Herren Berger und Bauernebel an.

3. Ueber Ansuchen des hiesigen Bischofes werden zum Ausbau des gr. kath. Alumnaceums aus der städtischen Ziegelei 20,000 Ziegel unentgeltlich, und 110,000 Ziegel für den ermäßigten Preis von 12 fl. per 1000 Stück bewilligt.

4. Die Appellation des Ede Papp gegen seine leghin erfolgte Suspension vom Amte wird wegen Verspätung zurückgewiesen.

Vermischtes.

Foundation. Der Kaschauer Domherr Herr Johann Krauß hat eine Foundation von 10,000 fl. zu Gunsten der Copläne der Kaschauer Diöcese gemacht.

Neues Postamt. Auf Antrag des Referenten in Post- und Telegraphenangelegenheiten hat der Verwaltungsausschuß des Abaujer Comitates die Aufstellung eines neuen Postamtes in Szina und in Engicze beschlossen.

Generalversammlung nicht beschlußfähig. Die für den 11. I. M. anberaumt gewesene Generalcongregation der Repräsentanten der kön. Freistadt Kaschau konnte nicht abgehalten werden. Der einfache Grund dieses Umstandes besteht darin, daß die Mitglieder nicht in der im Gesetze festgestellten Anzahl erschienen waren. Vom Notariate wurden nur 34 anwesende Mitglieder verzeichnet.

In Kaschau wurde die leider keinesfalls erfreuliche Wahrnehmung gemacht, daß der erste wissenschaftliche Vortrag, welchen Herr Director Rudolf Maurig am jüngstverfloffenen Freitag im Saale der Oberrealschule hielt, außer der anwesenden studirenden Jugend, nur von „neun” Personen aus intelligenten Kreisen besucht wurde.

Wichtig für Weinproduzenten. Von Seite der Kaschauer Handels- und Gewerbekammer wird bekannt gemacht, daß aus der Kellibányaer Steingutfabrik (Abaujer Comitát) sehr zweckmäßig hergestellte Steingutgährungs-Geschirre zu beziehen sind.

Nach Bosnien. Vierhundert Recruten des in Ungvár stationirten 66. Reserve-Infanterie-Regimentes wurden nach Bosnien beordert. Dieselben reisen am 27. d. M. unter der Führung des Lieutenants Krauß ab.

Pique-nique. Der am 13. d. M. durch die hiesige ihr. Jugend arrangirte und in den hiesigen Bräuhäuser Localitäten abgehaltene Pique-nique nahm um 1/2 9 Uhr in heiterster Stimmung seinen Anfang, und dauerte diese heitere und amüsante Stimmung die ganze Nacht hindurch, da — mit Ausnahme der beim Tanze selbstverständlichen Pausen und der Raststunde — bis 5 Uhr morgens ununterbrochen getanzt wurde. Bis zur besagten Stunde ist die ganze Gesellschaft beisammen geblieben, und schied man in der angenehmen Hoffnung von einander, baldigst wieder einen so schön gemüthlichen Abend mit einander zu erleben. Die Lady-Patronesse, Frau Dr. Glück, entledigte sich ihres Amtes mit der gewohnten Liebenswürdigkeit, wofür ihr sowohl das Arrangement als auch das Publikum ganz besonderen Dank weiß.

Der Verwaltungs-Enquete, welche der Minister des Innern, Koloman Tisza, auf den 21. d. einberufen hat, werden sehr zahlreiche Fragen vorgelegt werden, welche das gesammte Gebiet der allgemeinen Administration und der damit zusammenhängenden Fragen um-

Die Milchstraßenferne schätzt man auf 4000 bis 5000 Jahre Lichtzeit. Der Lichtstrahl, den wir von der Milchstraße erhalten, muß also schon zu Adams Zeiten unterwegs gewesen sein. Aber die Milchstraße wird schon bei Homer und Hesiod erwähnt; der aus jener Ferne stammende Lichtstrahl war also vor 2 oder 3000 Jahren schon auf der Erde angelangt, und so müssen wir der Milchstraße eine präadamitische Existenz von beträchtlich langer Dauer zuschreiben. Es ist auch kaum zu zweifeln, daß das gesammte Firmament schon ebenso Adam erschien, wie uns heute.

Der nächste Nebelfleck ist dagegen 4 1/2 Millionen Jahre Lichtzeit von uns entfernt, d. h. der Lichtstrahl, der jetzt unser bewaffnetes Auge trifft, ist vor 4 1/2 Millionen Jahren von dort ausgegangen. Die entferntesten Nebelflecke müssen aber mindestens 20 Millionen Jahre Lichtzeit von uns entfernt sein. Darnach kann man das Alter der Welt selbst nicht in rohester Annäherung bestimmen; unzweifelhaft fest steht nur, daß sowohl die Erde als die fernsten Himmelskörper bereits vor vielen Millionen Jahren existirten, folglich damals bereits erschaffen sein mußten. Wo bleiben bei solchen Zeiträumen die paar Jahrtausende, welche die überlieferte Geschichte unseres Geschlechtes umfassen?

Die Materie unserer Erde ist viermal dichter, als diejenige der Sonne. Nach diesem Verhältnisse ist die Materie der Sonne zwischen 2 und 300,000-mal größer, als die der Erde.

„Science pour tous.”

fassen. Diese Art auf die Constitution tateauschüsse, Modificationen od listen, auf die Di ob sie ernannt Regelung des d oder Aufhebung lura der Wailer die Controle de die Frage der G barkeit und des E eingeführt werde Comitats-Dome Enquete-Mitglie tragen. Die E aus Mitgliedern gen Mitgliedern Gruppe der Par zur Enquete — 1 Unabhängigkeit v hervorrage de G jellen Ministerie Der califo in Ungarn bisher in ein erfreuliche find diesbezüglich zeichnen. Wie der californische hohen Preises bi der Donau ver Förderer der Fil Aranyos-Marót In- und Auslan folge seiner Smit Vereine mit De Schritte zur V bereits angelangt schent des amerit von welchem der 100,000 Gier ges ungarischen Sta namhaften Spend deutschen Führe Marót ein. Wie eier an Privatsü in der Graf Mi Seim finden, und Verlegung in me Gemeingut werde

Fruchtpreise

Woggen per 100 Stk.	100
Weizen „ 100	100
Gerste „ 100	100
Hefe „ 100	100
Malz „ 100	100
Erbisen „ 100	100
Kinlen „ 100	100
Bohlen „ 100	100
Erdäpfel „ 100	100

A vasuti vona Eperjesen.

Eperjesről ind. 8 ó.	6
Oderbergéről „ 5 „	6
Eperjesről ind. 8 ó.	6
Budapestről „ 10 „	6
„ „ 7 „	6
Eperjesről ind. 8 ó.	6
Tarnawáról „ 1 „	6
Eperjesről ind. 11 ó.	6
Ujhelyről „ 3 „	6
„ „ 9 „	6
Eperjesről ind. 4 ó.	6
„ „ 8 „	6
„ „ 9 „	6
Kassáról „ 7 „	6
„ „ 5 „	6

Az Eperjesről délsz. szélre eső Ujhely sz. szélre eső Iglóra este 11 óra 42'.

Az Eperjesen reg. (a vonat elkészése előtt) induló utazókat, ékező pedig az Ujhely veszi fel.

A gözomnib

Kassa	9. sz. órház fel- és lesz.
Szt. István megallohely	3. sz. órház fel- és lesz.
Abos	6. sz. órház fel- és lesz.
Lemes megallohely	13. sz. órház fel- és lesz.
Eperjes	17. sz. órház fel- és lesz.
Nagy-Sáros	17. sz. órház fel- és lesz.
Nagy-Sáros	17. sz. órház fel- és lesz.
Eperjes-Város	13. sz. órház fel- és lesz.
Eperjes	13. sz. órház fel- és lesz.
Kende megallohely	5. sz. órház fel- és lesz.
Abos	9. sz. órház fel- és lesz.
Szt. István megallohely	3. sz. órház fel- és lesz.
Kassa	9. sz. órház fel- és lesz.

Kiadó-tulajdon Felelős szerk.

fassen. Diese Fragen erstrecken sich—so berichtet „E.“—auf die Constatierung der Municipien und der Comitatsauschüsse, auf die Frage der Aufrechterhaltung, Modifizierung oder Aufhebung der Institution der Virilsten, auf die Qualifikation der Beamten, auf die Frage ob sie ernannt oder gewählt werden sollen, auf die Regelung des Disciplinar-Verfahrens, auf die Reform oder Aufhebung der Verwaltungs-Ausschüsse, die Regelung der Waisenstühle und der Waisen-Angelegenheiten, die Controle der Verwaltung der öffentlichen Gelder, die Frage der Einführung der Verwaltungs-Gerichtsbarkeit und des Systems, nach welchem dieselbe eventuell eingeführt werden soll, die Frage der Errichtung von Comitats-Domesticatclassen etc. Ueberdies können die Enquete-Mitglieder auch ihrerseits neue Fragen beantragen. Die Enquete besteht in überwiegender Anzahl aus Mitgliedern der Regierungspartei, dann aus einigen Mitgliedern der vereinigten Opposition und der Gruppe der Parteilosen—auch Baron Sennyey gehört zur Enquete—und endlich Bela Komjathy von der Unabhängigkeitspartei. Außerdem werden Oberzspäne, hervorragende Comitatsbeamte und Delegirte der einzelnen Ministerien an der Enquete theilnehmen.

Der californische Lachs in Ungarn. Die auch in Ungarn bisher arg vernachlässigte Fischzucht fängt an in ein erfreuliches Entwicklungsstadium zu treten und sind diesbezüglich nennenswerthe Bestrebungen zu verzeichnen. Wie „M. F.“ schreibt, soll nürmehr auch der californische Lachs, dessen Conlum zu Folge des hohen Preises bisher ein geringer war, in die Gewässer der Donau verlegt werden. Als einer der eifrigsten Förderer der Fischzucht ist Graf Wilhelm Migazzi in Aranyos-Marót zu nennen, der selbst Besitzer einer im In- und Auslande bekannten Fischzuchtanstalt ist. Zu Folge seiner Initiative hat die ungarische Regierung im Vereine mit Deutschland in Amerika die nöthigen Schritte zur Beschaffung von Lachseiern gethan. Die bereits angelangte Sendung von Lachseiern ist ein Geschenk des amerikanischen Lehrers Baird an Deutschland, von welchem der Vorstand des deutschen Fischereivereines 100,000 Eier gegen Vergütung der Transportkosten dem ungarischen Staate überließ. Der Ueberbringer dieser namhaften Spende, Herr Gerhard, Bevollmächtigter des deutschen Fischereivereines, trifft dieser Tage in Aranyos-Marót ein. Wie verlautet, ist schon die Hälfte der Bruteier an Privatzüchter abgegeben, die andere Hälfte wird in der Graf Migazzi'schen Fischzuchtanstalt ihr neues Heim finden, und sollen die jungen Lachse später durch Verlegung in mehrere in die Donau mündende Flüsse Gemeingut werden.

Fruchtpreise vom 19. November 1880.

Weggen per 100 Kilogr.	10.—	10.25
Weizen „ 100 „	10.50	11.25
Gerste „ 100 „	7.—	8.50
Hafer „ 100 „	4.75	5.50
Malz „ 100 „	7.—	7.25
Erbsen „ 100 „	9.—	11.50
Linsen „ 100 „	12.—	16.—
Bohnen „ 100 „	8.—	9.—
Grüdpf. „ 100 „	1.50	—

A vasuti vonatok menet- és érkezési ideje.

Eperjesen, f. évi október 15-től kezdve.

Eperjes—Oderberg.			
Eperjesről ind.	8 ó. 01 p. reg.	Oderbergbe érk.	4 ó. 49 p. másn. reg.
Oderbergéről „	5 „ 45 „ estv.	Eperjesre „	9 „ 56 „ „
Eperjes—Budapest.			
Eperjesről ind.	8 ó. 01 p. reg.	Budapestre érk.	7 ó. 58 p. estve.
„ „ „	9 „ 08 „ estv.	„ „ „	7 „ 33 „ reg.
Budapestről „	10 „ 50 „ „	Eperjesre „	9 „ 56 „ „
„ „ „	7 „ 34 „ reg.	„ „ „	8 „ 22 „ estv.
Eperjes—Tarnow.			
Eperjesről ind.	8 ó. 22 p. estv.	Tarnowra érk.	11 ó. 40 p. délb.
Tarnowról „	1 „ 45 „ délb.	Eperjesre „	7 „ 03 „ reg.
Eperjes—Ujhely.			
Eperjesről ind.	11 ó. 29 p. délb.	Ujhelybe érk.	7 ó. 17 p. estv.
Ujhelyről „	3 „ 24 „ éjjel.	Eperjesre „	9 „ 56 „ reg.
„ „ „	9 „ 06 „ reg.	„ „ „	3 „ 32 „ délb.
Eperjes—Kassa.			
Eperjesről ind.	4 ó. 17 p. reggel.	Kassára érk.	6 ó. 29 perc.
„ „ „	8 „ 01 „ „	„ „ „	9 „ 40 „ „
„ „ „	9 „ 08 „ estve.	„ „ „	10 „ 53 „ „
Kassáról „	7 „ 56 „ reggel.	Eperjesre „	9 „ 56 „ „
„ „ „	5 „ 52 „ estve.	„ „ „	8 „ 22 „ „

Az Eperjesről délb. 11 ó. 29 perczkor induló gőzomnibus Kassán csatlakozik az Ujhelybe estve 7 ó. 17 perczkor érkező vonathoz s az Eperjesről délb. 5 ó. 59 perczkor induló pedig Aboson az Iglóra estve 11 ó. 42 perczkor érkező vonathoz.

Az Eperjesen reggel 8 ó. 14 perczkor megérkező gőzomnibus (a vonat elkészése eseté kivéve) a Budapestre estve 10 ó. 50 perczkor induló utazókat, és az Eperjesre délb. 3 ó. 32 perczkor érkező pedig az Ujhelyből reggel 9 ó. 6 perczkor induló utazókat veszi fel.

A gőzomnibus-vonatok menetrende.

	ind.	Menetjegy	Menet-térít jegy
		frt. kr.	frt. kr.
Kassa	6.30 r. 1.50 d. u.	1.11 74 37	1.76 1.18 59
9.-sz. órház fel- és lesz.	6.41 „ 2.01 „	1.11 74 37	1.76 1.18 59
Szt.-István megállóhely	6.54 „ 2.14 „	1.11 74 37	1.76 1.18 59
8.-sz. órház fel- és lesz.	7.08 „ 2.28 „	1.11 74 37	1.76 1.18 59
Abos	7.15 „ 2.37 „	58 38 19	91 61 30
Lemes megállóhely	7.24 „ 2.46 „	58 38 19	91 61 30
5.-sz. órház fel- és lesz.	7.36 „ 2.58 „	58 38 19	91 61 30
Kende megállóhely	7.44 „ 3.06 „	58 38 19	91 61 30
Eperjes	8.14 „ 3.32 „	58 38 19	91 61 30
13.-sz. órház fel- és lesz.	8.20 „ 3.38 „	58 38 19	91 61 30
Eperjes-Város	8.23 „ 3.41 „	58 38 19	91 61 30
17.-sz. órház	8.36 „ 3.54 „	58 38 19	91 61 30
Nagy-Sáros	8.41 „ 3.59 „	30 20 11	48 32 17
Nagy-Sáros	10.33 d. e. 4.32 d. u.	10.38 „	4.37 „
17.-sz. órház fel- és lesz.	4.32 „	10.52 „	4.51 „
Eperjes-Város	4.32 „	10.55 „	4.54 „
13.-sz. órház	4.32 „	11.29 „	5.59 „
Eperjes	4.32 „	11.47 „	6.17 este
Kende megállóhely	4.32 „	11.55 „	6.25 „
5.-sz. órház fel- és lesz.	4.32 „	12.07 délut.	6.37 „
Lemes megállóhely	4.32 „	12.20 „	6.52 „
Abos	4.32 „	12.25 „	6.57 „
9.-sz. órház fel- és lesz.	4.32 „	12.40 „	7.12 „
Szt.-István megállóhely	4.32 „	12.52 „	7.24 „
3.-sz. órház fel- és lesz.	4.32 „	1.03 „	7.35 „
Kassa	4.32 „	1.03 „	7.35 „

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankgyűjtet.
Felelős szerkesztő: Dr. Sebestyén Jenő.

Kast verschenkt!

Das von der Massverwaltung der salitten „großen Britannia-Hilberfabrik“ übernommene Rielenlager wird wegen eingegangenen großen Zahlungsverpflichtungen und gänzlicher Raummung der Localitäten um 75 Procent unter der Schätzung verkauft.

daher also fast verschenkt. Für nur K. 6.70, als kaum der Hälfte des Werthes des bloßen Arbeitslohn, erhält man nachstehendes äußerst gediegenes Britanniasilber-Zweierpaar, welches früher 30 K. kostete und wird für das Verbleiben der Beile: 25 Jahre garantiert.

6 Tafelmesser m. vergl. Stablingen,
6 engl. Britannia-Silb.-Gabeln,
6 massives Brit.-Silber-Speiseöffel,
6 feine Britannia-Silber-Kaffeeöffel,
1 schwerer Britannia-Silber-Suppenlöffel,
1 massiver Brit.-Silb.-Milchschöpfer,
6 feine silb. Präsentir-Zailette,
6 vorzügl. Messer, Brit.-Silber,
3 schöne massive Eierbecher,
3 prachtvolle feine Zuckertassen,
1 vers. Messer, oder Zuckerschäler,
1 Zuckerschaber, feine Sorte,
2 feine silb. Salons-Zuckerschaber,
2 feine Massiver-Zuckerschaber,
50 Tüch.

Alle hier angeführten 50 Stück Prachtgegenstände kosten zusammen

K. 6.70

Verstellungen gegen Nachnahme oder vorheriger Geldbemandung werden, so lange der Vorrath reicht, effectuirt durch die Herren

Blau & Kann, General-Depot der Brit.-Silber-Fabriken

Wien, I., Elisabethstrasse Nr. 6.

Hunderte von Dankagungs- und Anerkennungsbriefen liegen zur öffentlichen Einsicht in unserem Bureau auf.

Bei Verstellungen genügt die Adresse:

447 9-12 **BLAU & KANN, Wien.**

SPITZWEGERICH-

Brust-Bonbons

zur Heilung von Lungen- und Brustleiden, Husten, Keuchhusten, Heiserkeit und Bronchial-Verengung.
Die unauflösbare Masse, welche die Natur zum Heile und Heile der lebenden Menschheit herbeibringt, ist das bis heute unauflösbare Geheimnis in sich, der entzündeten Schleimhaut des Kehlkopfes und des Luftröhrensystems eben so schnell als wirksam Vinderung zu geben und dadurch die Heilung der betreffenden erkrankten Organe möglich zu machen. Da wir bei unserem Fabrikate für reine Mischung von Zucker und Spitzweggerich garantiren, bitten wir um beständige Beachtung unserer bereits registrierten Zeichnung und Unterschrift am Carton, da nur dann dasselbe echt ist.

Verkaufspreis per Carton 30 fr.

Victor Schmidt & Söhne,

k. k. landesbefugte Fabrikanten, Wien, Wieden, Allee-gasse 48.

Depots in Oesterreich: bei den Apothekern Herren Julius Jseph, J. Krivosz u. Carl Schmidt, in Kaschau: C. Wandraschel Apoth., A. Koretto Apoth., Ludwig Hegedüs Apotheker, Georgenberg: Johann Größ, Leutschau: Samuel Honthly, E.-M.-Ujhelv: J. Deutsch's Nachfolger, Lipót-St.-Miklós: M. M. Trnoffky, Miskolcz: Kálmán Ujváry, Schemnitz: Jof. Szantay, Munkács: L. Gottlieb.

Örök-eladási hirdetés.

A m. kir. vallás- és közokt. ministerium folyó évi 21947. sz. alatti rendlete alapján közhírre tetetik, hogy a mislyei kir. közalap. uradalomhoz tartozó

BOLOGDI BIRTOK

örök áron eladatik, nevezetesen:

Egy vízi malom, most erdőöri lak mellék-épületeivel, becsértéke frt 1502 02 kr.

6⁵⁷/₁₂₀₀ hold mezei gazdasági terület, becsértéke „ 459 90 „

65⁷⁰/₁₆₀₀ hold erdőterület, becsértéke „ 7083 — „

Összes becsérték . frt 9044 92 kr.

Az eladás zárt ajánlatok mellett történik, melyekhez csatolva kell lenni óvadékul az ajánlott összeg 10 százdtőljának, és ki kell jelentenie az ajánlattevőknek, hogy az eladási feltételek előtte ismeretese s azokat elfogadja.

A zárt ajánlatok folyó évi december 20-ig d. e. 12 óráig a mislyei k. közalap. főtisztviselghez beadandók, ugyanott tekinthetők meg az eladási feltételek és a fekvőségek térrajza.

Alsó-Mislyén, 1880. nov. 8.

Kir. közalap.

főtisztviselg.

Manneschwäche, Nervenzerrüttung, geheime Jugendsünden und Ausschweifungen.

Dr. Wrun's

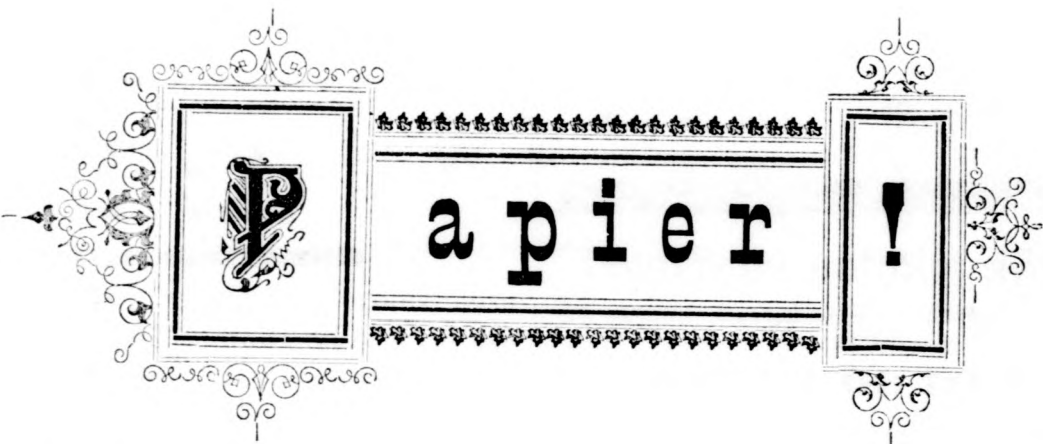

Peruin-Pulver

(aus peruanischen Kräutern erzeugt).

Das Peruin-Pulver ist einzig und allein dazu geeignet, um jede Schwäche der Zeugungs- und Fortpflanzungsorgane zu beheben und so beim Manne die Mannbarkeit zu befestigen. Auch ist es ein unerlässliches Heilmittel bei allen Störungen des Nervensystems, bei durch Säfte- und Blutverlust bedingten Entkräftungen und namentlich bei durch Ausschweifungen, Onanie und nachlässige Pollutionen (als alleinige Ursachen der Impotenz) hervorgerufenen Schwächen des Mannes, wie auch bei nervösen Zittern in Händen und Füßen und hier die Mittel geboten, durch welche der unauflösbare Erfolg erzielt wird. — Preis einer Schachtel sammt genauer Beschreibung 1 fl. 50 kr. — 3-30

Zu haben in Budapest bei J. v. Fényi Apotheker, Königs-gasse. General-Agent: M. Gishner dipl. Apotheker Wien II. Kaiser Selegstrasse.

Brief-, Schreib-, Luxus-, Diösgyörer-, Popráder-, Documenten-, Zeichnen-, Natur-, Pack- und alle anderen Papiere, sowie Mercantil-, Visit-, Privat-, Correspondenz-, Geld-, Wechsel- und Documentencouverté in den verschiedensten Grössen und Farbennuancen, empfiehlt zu den billigsten Preisen die

Buchdruckerei
des Eperieser Bankvereins.

Eigener Verlag: Portemonnaie-Kalender 30 kr. — Comptoir- oder Wandkalender 80 kr.

A nagy-vitési italmérési jog 1881. évi január hó 1-től számítandó 3 — esetleg 6 évre bérbe adandó.

E célból egy újabb árverés alólirott lakásán f. évi december hó 3-án d. e. 9 órakor fog megtartatni, a bérföltételek ugyanitt megsemmisíthetők s az árverés megkezdéseig alólirott által az ajánlott összeg 10-százottójával ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak.

Eperjes, 1880. november 18.

Mandics Ede,

h. ügyvéd, közbirtokossági megbízott.

Főzlet és közp. iroda: IV. váci-utca 18. „Peking városához.“

IV. kerület, kigyó-tér. VII. ker. király-utca 17. szám. „A theanóvénhez.“ „Moszkva városához.“

DIETRICH és GOTTSCHLIG

oszt. cs. kir. és magyar kir. udvari thea- és rum-kereskedésük Budapestben, ajánl a téli évadra dusan felszerelt raktárából közvetlenül importált

China thea

(legújabb 1880-81-diki termés.)

	frtól	frt.
Congo, legfinomabb	fél kilója	2. — 3. —
Souchong	„	3. — 5. —
Orosz családi thea	„	3. — 4. —
Fekete orosz karaván thea	„	6. — 12. —
Fekete karaván virágos thea	„	5. — 6. —
Pecoo karaván virágos thea	„	4. — 6. —
Orosz karaván virágos thea	„	6.50 12. —
Udvari thea-vegíték	„	12. — 15. —
Victoria thea-vegíték	„	8. — 10. —
Király thea-vegíték	„	6. — 8. —
Moszkvai thea-vegíték	„	5. — 7. —
Császár thea-vegíték	„	4. — 6. —
Mandarin thea-vegíték	„	3. — 5. —

Ugyanezen fajták csomagokban és díszes kínai szelencékben is kaphatók.

Jamaica-Rum

legfinomabb faj, közvetlenül importálva.

	frt.	kr.
1 sz. nagy üveg barna (fél pint)	2	20
1 „ közép „ (1 meszely)	1	10
1 „ kis „ (fél meszely)	—	56
2 „ nagy „ (fél pint)	1	50
2 „ közép „ (1 meszely)	—	75
2 „ kis „ (fél meszely)	—	40
3 „ nagy „ (fél pint)	1	30
3 „ közép „ (1 meszely)	—	60
3 „ kis „ (fél meszely)	—	30
4 „ nagy „ (1 pint)	1	50
5 „ nagy „ (1 pint)	1	20

Braziliai-Rum

(bíróilag deponált védjeggyel.)

1 nagy butéla üvegestül (1 pint)	1	frt — kr.
1 kis „ (fél pint)	—	56 kr.

Kereskedőknek megfelelő engedmény.

Mindenemű külföldi likörök, pezsgők, sherry, francia borok, csokoládé, aug. thea-utemény, minden alakú és nagyságú thea-odények. A legcélszerűbb próbamegrendelések is pontosan teljesíthetnek. Kereskedőknek megfelelő engedmény. 4-10

Óvás

a hamisított Anatherin-szájviz használata ellen, mely ártalmas hatással, míg ellenben a valódi

Dr. POPP-féle Anatherin-szájviz

szokásom tövesszi el gyógyhatását,

Dr. POPP J. G. cs. k. udvari fogorvos urnak, Bécs, I. Bognergasse Nr. 2.

Felkérem teljes tisztelettel, szíveskedjek számomra az ide mellékelt összeg erejéig 3 palackkal az önféle gyógyhatású, felülmúlhatatlan, valódi Anatherin-szájvizből s 1 dobozzal az ön kitűnő növényi fogporából megküldeni.

A kísérlet, melyet a hamisított Anatherin-szájvizrel tettem, szájbajomat, fájdalmam, tetemesen súlyosbította, ugyanígyra, miszerint a nyilvánoság elé kell lépnem, hogy a szenvedő közönséget óvjam az efféle értéknélküli és ártalmas utánzások megvételétől.

Mély tisztelettel

Lamprecht L.,

Höttingen, Zürich mellett, Zeltweg 54.

Kapható: Eperjesen: Krivos Gy. gyógyszerésznél, Hohenla S. kereskedőnél. Bártfán: Eschwig Ed. és fia. Gellnitz-Gányán: Kapann S. gyógyszerész. Lőcsén: Seeliger K. könyvkereskedőnél és Borostyáni gyógyszerészénél. Kassán: Eschwig E. és fia. Wandrahech, Magyar gyógyszerésznél. Kézsmárkon: Generich A. és Switawsky gyógyszerésznél. Olaszfalván: Cosevitz gyógyszerésznél. Homonnán: Speck A. gyógyszerésznél.

Legyőzők minden versenyt!

Alább következő, mindenkre nézve hasznos tárgyak készületén

9 frt 30 kr.

potom áron eladok utánvét vagy az összeg előleges be-
küldése mellett.

444 9-20

BACHRICH S.

szállító-üzlet.

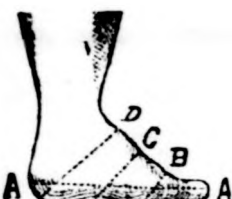
BUDAPEST, király-utca 14. sz.

6 drb angol brittanikézt,	villát,
6 „ „ „ „	evőkanalat,
6 „ „ „ „	kávékanalat
6 „ „ „ „	szűrőt,
6 „ „ „ „	csészét, gömbölyű,
1 „ „ „ „	nagy,
1 „ „ „ „	levesmerő-kanalat,
1 „ „ „ „	tejszűrőt,
1 „ „ „ „	theaszűrőt,
1 „ „ „ „	burnótszelencét,
1 „ „ „ „	tűzfogót,
6 „ „ „ „	tojás-fúvó,
6 „ „ „ „	díszes cukortálca,
1 „ „ „ „	bore- vagy cukortartó,
2 „ „ „ „	gyönyörű asztali gyertyatartó,
2 „ „ „ „	alabastrom-rakvány,
1 „ „ „ „	kis ládát.

Mind a 60 drb csak 9 frt 30 kr.

Ajánlom ezeken kívül még díszárú, fegyver, ék- és rövid-
árú cikkeimet a legolcsóbb áron.

Csoportok 20, 30, 40 egész 100 frtig a legfinomabbak.

S. BACHRICH,

Budapest

Königsgasse Nr. 14.

Damen-Stiefletten, Chagrin oder Gemsleder, elegante Form, Doppelschle 3.—
Stephanie-Stiefletten, eingnähter Absatz, elegante Form 3.40
Schuhe für Herren und Offiziere, 3-fach gefachbraute Doppelschle, wasserfest 3.60
Wasserfeste Jagd-Stiefel, 3-fach gefachbraute Doppelschle und Spornhalter 8.—
458 8 **Preis-Courante franco.**
Versandt gegen Nachnahme. Bei Bestellungen ist das Maß laut Zeichnung in Cmt. anzugeben.

Alan biete dem Glücke die Hand!

400,000 Mark

Haupt-Gewinn im günstigen Falle bietet die allernueste grosse Geld-Verloosung, welche vom Staate genehmigt und garantiert ist.

Die vortheilhafteste Einrichtung des neuen Planes ist derart, daß im Laufe von wenigen Monaten durch 7 Classen **46,640 Gewinne** zur sicheren Entscheidung kommen, darunter befinden sich Haupttreffer von ev. Mark **400,000**, speciell aber

1 Gewinn a M. 250,000	1 Gewinn a M. 12,000
1 Gewinn a M. 150,000	24 Gewinne a M. 10,000
1 Gewinn a M. 100,000	4 Gewinne a M. 8,000
1 Gewinn a M. 60,000	52 Gewinne a M. 5,000
1 Gewinn a M. 50,000	108 Gewinne a M. 3,000
2 Gewinne a M. 40,000	214 Gewinne a M. 2,000
2 Gewinne a M. 30,000	533 Gewinne a M. 1,000
5 Gewinne a M. 25,000	676 Gewinne a M. 500
2 Gewinne a M. 20,000	950 Gewinne a M. 300
12 Gewinne a M. 15,000	26345 Gewinne a M. 138

Die Gewinnziehungen sind planmäßig amtlich festgestellt.

Zur nächsten ersten Gewinnziehung dieser großen vom Staate garantierten Geldverloosung köfiet

1 ganzes Original-Los nur Mark 6 oder fl. 3 1/2 ö. B.-M.
1 halbes „ „ „ 3 „ „ 1 1/2 „ „
1 viertel „ „ „ 1 1/2 „ „ 90 fr.

Alle Aufträge werden sofort gegen Einzahlung, Post-einzahlung oder Nachnahme des Betrages mit der größten Sorgfalt ausgeführt und erhält Jedermann von uns die mit dem Staatswappen versehenen Original-Lose selbst in Händen.

Den Bestellungen werden die erforderlichen amtlichen Pläne gratis beigelegt, aus welchen sowohl die Einteilung der Gewinne auf die resp. Classen, als auch die betreffenden Einlagen zu ersehen sind und senden wir nach jeder Ziehung unserer Interessenten unaufgefordert amtliche Listen.

Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staatsgarantie und kann durch directe Zufendungen oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbindungen an allen größeren Plätzen Oesterreich-Ungarn's veranlaßt werden.

Unsere Collecte war stets vom Glücke besonders begünstigt und haben wir unseren Interessenten oftmals die größten Treffer ausgezahlt, u. a. solche von Mark **250,000, 225,000, 150,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** u.

Vorausichtlich kann bei einem solchen auf der solidesten Basis gegründeten Unternehmen überall auf eine sehr rege Betheiligung mit Bestimmtheit gerechnet werden, und bitten wir daher, um alle Aufträge ausführen zu können, uns die Bestellungen baldigst und jedenfalls vor dem **30. November d. J.** zukommen zu lassen.

Kaufmann & Simon,
Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.

469 a Ein- und Verkauf aller Arten Staatsobligationen, Eisenbahnactien u. Anlehensloose.

P. S. Wir danken hierdurch für das uns seither geschenkte Vertrauen und indem wir bei Beginn der neuen Verloosung zur Betheiligung einladen, werden wir uns auch fernerhin bestreben, durch stets prompte und reelle Bedienung die volle Zufriedenheit unserer geehrten Interessenten zu erlangen. **D. O.**

300 Stück

Eichenstämme

sind in der Nähe der **Zebener Bahnstation** zu verkaufen.

Nähere Auskunft bei

485 3-3

Philipp Reich,
in Eperjes.

Einladung zur Betheiligung

an den Gewinn-Chancen der vom Staate Hamburg garantierten großen Geldlotterie, in welcher

8 Mill. 379,760 R.-Mark

innerhalb weniger Monate sicher gewonnen werden müssen.

Der neue in 7 Classen eingetheilte Spielplan enthält unter 90,500 Loosen, **46,640 Gewinne** und zwar ev.

400,000 R.-Mark

speciell aber

1 Gew. á M. 250,000	4 Gew. á M. 8000
1 „ á M. 150,000	3 „ á M. 6000
1 „ á M. 100,000	52 „ á M. 5000
1 „ á M. 60,000	6 „ á M. 4000
1 „ á M. 50,000	108 „ á M. 3000
2 „ á M. 40,000	214 „ á M. 2000
2 „ á M. 30,000	10 „ á M. 1500
5 „ á M. 25,000	2 „ á M. 1200
2 „ á M. 20,000	533 „ á M. 1000
12 „ á M. 15,000	676 „ á M. 500
1 „ á M. 12,000	950 „ á M. 300
24 „ á M. 10,000	26,345 „ á M. 138

Die Gewinnziehungen sind planmäßig amtlich festgestellt.

Zur nächsten ersten Gewinnziehung dieser großen Geldverloosung köfiet:

das ganze Original-Los nur 6 Mark oder fl. 3 1/2 ö. B.-M.
das halbe „ „ „ 3 „ „ 1 1/2 „ „
das viertel „ „ „ 1 1/2 „ „ 90 fr.

und werden diese vom Staate garantierten Original-Lose gegen Einsendung, Post-Einzahlung oder Nachnahme des Betrages nach den entferntesten Gegenden von mir franco versandt. Kleine Beträge können auch in Postmarken eingeliefert werden.

Das **Haus Steindecker** hat binnen kurzer Zeit **grosse Gewinne** von Mark **125,000, 80,000, 30,000, 20,000**, mehrere von **10,000**, u. s. w. an seine Interessenten ausbezahlt und dadurch viel zum Glücke zahlreicher Familien beigetragen.

Die Einlagen sind im Verhältniß der großen Chancen sehr unbedeutend und kann ein Glücksversuch nur empfohlen werden.

Jeder Theilnehmer erhält bei Bestellung den amtlichen Plan und nach der Ziehung die officiellen Gewinnlisten.

Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staatsgarantie und kann durch directe Zufendungen oder auf Verlangen der Interessenten durch meine Verbindungen an allen größeren Plätzen Oesterreich's veranlaßt werden. 480 a)

Aufträge beliebe man umgehend und jedenfalls vor dem 30-ten ds. Mts. vertrauensvoll zu richten an die bewährte alte Firma

Josef Steindecker,

Bank- & Wechselgeschäft, Hamburg.

P. S. Das **Haus Steindecker** — überall als solid und reell bekannt — hat besondere Reclamen nicht nöthig; es unterbleiben solche daher, worauf verehrt. Publikum aufmerksam gemacht wird.

EPILEPSIE

Fallsucht, Krämpfe, auch die hartnäckigsten Fälle, heile ich in kürzester Frist nach einer mir allein eigenen und stets erfolgreichen Methode auch brieflich. Specialarzt Dr. Helmsen in Berlin N. W., Louise-Strasse 32. Schon Hunderte geheilt. 460 7-24

Az Eperjesi Népbank

azon zálogokat, melyek 1880. június 30-áig lejártak és eddig nem rendezettek, u. m. az 1636., 1642., 1653., 1660., 1661., 1662., 1664., 1671., 1681., 1682., 1683., 1684., 1732., 1774., 1785., 1801., 1808., 1817., 1827., 1839., 1868., 1879., 1891., 1914., 1915., 1945., 1953., 1964., 1971., 1973., 1975., 1976., 1990., 1996., 2011., 2046., 2049., 2050., 2066., 2091., 2092., 2105., 2110., 2117. számú zálogjegyekkel jelzett zálogokat

folyó 1880. évi december 20.

d. e. 9 órakor az intézet helyiségeiben tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz mellett eladni fogja.

Miről ezen zálogok tulajdonosai azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy illető zálogaikat az árverés megkezdéseig vagy kiváltásák, vagy pedig a zálogkölcson meghosszabbítását eszközöljék.

Ugyanazon alkalommal az Eperjesi Népbank birtokában levő egy új cserép kályha és egy új kandalló is el fog adatni, megjegyeztetvén azonban, hogy ezen kályhák az árverés napja előtt is bármikor megtekinthetők és megvehetők.

Eperjesen, 1880. november 16.

Az

Eperjesi Népbank
igazgatósága.

Nyomatott az „Eperjesi Bankegylet“ gyorsajtóján Eperjesen.

EH

Az ep

Szerkesztői

főnto

az Eperjesi Banke

Ide intézendő minde

valamint előzetes,

Gondolat

Szóljunk a

A tanfolya

lusi népiskolák

kalomszerűtlen,

kérdéséről érte

hasábjain.

A népneve

filanthróp elmé

czivilizált állam

nak tárgya is.

hogy a kormány

államnak a nép

de kötelességei

S e köteles

életbevágóbb, n

népnevelés. A

törekvésü embe

latta ezt jól s e

évi XXXVIII. t

E törvénye

lent a népneve

Meggyőződ

ezen törvényjav

meg; s hogy az

nagobb eredmé

áramlat csököny

egyetlen társada

körkövetelte hal

Az 1868.

válóbb előnye:

Megszünt a

„szabadság“.

A szülő

hatja meg az

csak joga, de k

doskodni, hogy a

nos tagjaivá válj

czéljait ne akad

Valamint

védésére az a

polgáraitól az a

azt a szülők ak

séges — kénysze

keresztülviszi a

követne el a sz

megkövetelhető

megóvása czéljá

ség — s annak

resztülvittele oly

ennél fontosabb

is létez

Hogy az 18

az abban kifejez

mellett is oly k

hogy a tanonczol

ritkán haladja r

lékát, ezen szor

tulajdonítható,

nincs, ki a külör

De népnev

leg